

etmezseniz, (biliyorsunuz ki) inkâr edenler onu iki kişiden biri olarak (Mekke'den) çikardıkları zaman, ona bizzat Allah yardım etmişti. Hani onlar mağarada bulunuyorlardı. Hani o arkadaşına, 'zülme, çünkü Allah bizimle beraber' diyordu. Allah da onun üzerine güven duygusu ve huzur indirmiş, sizin kendilerini görmediğiniz birtakım ordularla onu desteklemiş, böyelce inkâr edenlerin sözünü alçaltmıştı. Allah'ın sözü ise en yücedir. Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Tevbe, 9/40)

Müşriklerin, Müslümanlara verdiği sıkıntılının bitmek tükenmek bilmemesi üzerine Allah'ın izniyle Peygamberimiz, müminlere onlar için en uygun yer olan Medine'ye hicreti emretti. Bunun üzerine Müslümanlar, gruplar hâlinde Medine'ye hicret etmeye başladılar. Fakat Kureylüler bu durumdan çok rahatsız oldu. Çünkü Medine'ye Müslümanların güçlü bir birlikte olacaklarını biliyorlardı. Medine, Mekke ile Şam yolу üzerindeydi ve Mekke'nin ileride ticari yönden zayıflamasına neden olabilirdi. Bu sebeple bütün kabilelerden kuvvetli gençler seçilerek bir çete oluşturuldu ve Hz. Peygamber'i öldürmeye, Allah Resulü’nün evde olduğu bir gece saldırıyla geçmeye karar verdiler. Ancak Hz. Allah, Müşriklerin bu kararını Resulüne bildirdi ve hicret etmesi emrini verdi. Ayeti kerimede bu olay şöyel anlatılmaktadır: #1608;#1614;#1575;#1616;#1584;#1618;#1610;#1614;#1605;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1576;#1616;#1603;#1614;#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;#1603;#1614;#1601;#1614;#1585;#1615;#1608;#1575;#1604;#1616;#1610;#1615;#1579;#1618;#1576;#1616;#1578;#1615;#1608;#1603;#1614;#1610;#1614;#1602;#1618;#1578;#1615;#1604;#1615;#1608;#1603;#1614;#1575;#1614;#1608;#1618;#1610;#1615;#1582;#1618;#1585;#1616;#1580;#1615;#1608;#1603;#1614; p;#1608;#1614;#1610;#1614;#1605;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1608;#1606;#1614;#1608;#1614;#1614;#1610;#1614;#1605;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1575;#1604;#1604;#1607;#1615; #1608;#1614;#1575;#1604;#1604;#1607;#1615;#1582;#1614;#1610;#1618;#1585;#1615;#1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1575;#1603;#1616;#1585;#1616;#1610;#1606;#1614; “Hani kâfirler seni tutuklamak veya öldürmek, ya da (Mekke'den) çikarmak için tuzak kuruyorlardı. Onlar tuzak kuruyorlar. Allah da tuzak kuruyordu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır.” (Enfâl, 8/30) Efendimiz, Hz. Ebubekir'e uğrayıp hicret için hazırlık yapmasını şöyelledi. Kendisine bırakılan emanetleri sahiplerine vermesi için Hz. Ali'ye bıraktı ve geceleyin kendi yatağına onu yatırarak evinden çıktı. Hz. Ebubekir ile buluşup beraber Mekke'yi terk edip Sevr dağına doğru yola koymuşlardır. Sevr dağı, Mekke'nin güneyinde beş km. uzaklıktadır. Sevr dağı birçok tepeden oluşmakta ve burada irili ufaklı pek çok mağara bulunmaktadır (Bk. Kur’an Yolu, 3. cilt, s. 11). Bu sebeple işte bu ayette, bu mağarada Resûlullah'ın saklandığı ve bu esnada yanında sadece bir arkadaşının bulunduğu onun da düşmanın takibinden büyük endişe duyduğu, ama Hz. Peygamber'in Allah'ın yardım edeceğine güvenerek metanetini koruduğu hatırlatılmaktadır. Âyette adı geçmemekle beraber tarihî bilgiler bu kişinin Hz.

Ebûbekir olduğunu kesin biçimde ortaya koymaktadır. Konuya ilgili güvenilir rivayetler, Hz. Ebûbekir’in bu yolculukta ve özellikle sığındıkları mağarada geçirdikleri üç gün boyunca Resûlullah’ın üzerine titreyen davranışlarıyla ona olan bağlılığının ne kadar içten olduğunu göstermektedir. İşte Kur’an’in Hz. Ebubekir’in Hz. Peygamber’e olan bu eşsiz sadakatini dolaylı olarak övmesi onun İslamî literatürde “yâr-ı gâr (Resûlullah’ın mağaradaki can yoldaşı)” diye anılmasını sağlamıştır. Bununla birlikte âyette, Hz. Ebûbekir gibi mutlak teslimiyet sahibi ve yüce Allah’ın her şeye kadir olduğuna yürekten inanmış bir kişinin bile ümitsizlige veya endişeye kapıldığı fevkalâde kritik bir durumda resulüne güven duygusu veren ve ona umulmadık destekler sağlayan Cenâb-ı Allah’ın bu defa da yine başarı nasip edeceğinden kimsenin kuşku duymaması gerektiği hatırlatılmaktadır. Aynı âyette, bir taraftan Allah’ın sözünün yani İslam mesajının hep en yüce kalacağı ve inkârcıların iddialarının eninde sonunda boş çikacı üjdesi verilerek İslam meşalesinin söndürülebileceği endişesine mahal bulunmadığının altı çizilmiş, diğer taraftan da iman ücadelesinde asla gevşek davranışmaksızın sorumluluk bilincinin daima zinde tutulması için çağrıda bulunulmuştur. Bu iki husus, İslamiyet’te Allah’a dayanıp güvenme ruhunu hiç kaybetmeksizin kul planında herkesin üzerine düşeni yapması ve bu dengenin daima korunması gerektiğine dikkat çekme açisinden oldukça manidardır.

“Allah’ın sözü” diye çevirdiğimiz “kelimetullah” tamlamasına, “Allah’ın dini, birtliği, kelime-i tevhîd” (Taberî, X, 137), “O’nun İslam’a çağrısı” (Zemahşerî, II, 152- 153) gibi manalar da verilmiştir. Sevr mağarasında üç gün geçtikten, Mekkelilerin arama ve kontrol çabaları boş çiktiktan sonra Hz. Peygamber ve aziz dostu, dördüncü günün sabahı Medine topraklarına doğru yola koyuldu. Hicret olayında en zor anlar Sevr mağarasında yaşanmıştır. Hz. Peygamber’in Mekke’den çikarken yatağına Hz. Ali’yı yatırması, Hz. Ebubekirle önce Medine yönüne değil güney istikametine gitmeleri ve hemen yola düşmeyip bir mağarada geçici olarak saklanmaları, gerektiğinde düşmanı şaşırma takıtlarına başvurma ve can güvenliği için mümkün olan önemleri alma açisinden dikkate şayan birer çabadır. Allah’ın Peygamberi sıfatıyla O’nun himayesinde olduğunu bilen Resûlullah’ın dahi insan olarak elinden gelen tedbirleri eksiksiz olması, zafer ve başarıya ulaşmak isteyen müminler için önemli bir örnektir. Âyet bu hususların tasvirine girmeksizin sadece mağaraya sığınma figürüne deiginmiş, böylece tarihî araştırmalarдан yararlanarak konunun bu yönü üzerinde düşünmeye dolaylı bir çağrıda bulunmuş, buna karşılık Hz. Peygamber’in beşerî tedbirlerin tükendi yerde Allah’a olan güvenin yitirilmemesi gerektiğini gösteren örnek tutumuna açık bir biçimde yer verip imanlı bir insan için Allah’ın yardımından ümit kesmenin söz konusu olmayacağı ve Allah dilerse umulmadık yollarla başarı ve zaferin gerçekleşeceğini hatırlatmıştır (Kur’an Yolu, III, 11-14). Hanif BURUN

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)